

POJASNILO V ZVEZI Z UGOTAVLJANJEM PRIZNANE OBRESTNE MERE PRI POSOJILIH MED POVEZANIMI OSEBAMI

Pojasnilo DURS, št. 4200-102/2007, 19. 11. 2007

1. Zaradi pogostih vprašanj davčnih zavezancev glede določanja kreditne ocene (v skladu s 5. členom Pravilnika o priznani obrestni meri), ki se upošteva pri določanju priznane obrestne mere, in sicer katere so druge metodologije, ki jih je mogoče enolično prevesti v ocene po metodologiji podjetja »Standard and Poor`s«, smo za odgovor prosili Ministrstvo za finance. V skladu s prejetim odgovorom v nadaljevanju pojasnjujemo:

Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb – ZDDPO-2 (Uradni list RS, št. 117/06) v 19. členu določa, da se pri ugotavljanju prihodkov upoštevajo obračunane obresti na dana posojila povezanim osebam, vendar najmanj do višine zadnje objavljene, ob času odobritve posojila znane priznane obrestne mere, pri ugotavljanju odhodkov pa veljajo enaki pogoji, le da se upoštevajo obračunane obresti največ do višine znane priznane obrestne mere, ugotovljene na enak način. Podobni pogoji veljajo v primeru, ko je dogovorjena fleksibilna obrestna mera, le da se priznana obrestna mera izračuna kot njena aritmetična sredina.

Po petem odstavku 19. člena ZDDPO-2 priznana obrestno mero določi in objavi minister, pristojen za finance, pred začetkom davčnega obdobja, za katerega se bo uporabljala, pri čemer upošteva, da gre za obrestno mero, ki se v primerljivih okoliščinah doseže ali bi se dosegla na trgu med nepovezanimi osebami. V zvezi s tem je bil izdan Pravilnik o priznani obrestni meri in dopolnitev pravilnika – PPOM (Uradni list RS, št. 141/06 in 52/07). V skladu z 2. členom PPOM je priznana obrestna mera vsota variabilnega dela obrestne mere za valuto, izkazanega v odstotkih in pribitka, izraženega v bazičnih točkah, pri čemer znaša ena bazična točka 0,01 %.

Pribitek je sestavljen iz dela, ki je povezan z ročnostjo zadolžitve, in dela, ki se nanaša na kreditno oceno. Po tretjem odstavku 5. člena PPOM je pribitek na kreditno oceno odvisen od kreditne ocene zavezanca, ki prejema posojilo od povezane osebe oziroma kreditne ocene povezane osebe, ki ji zavezanec daje posojilo. Za posamezne kreditne ocene, ki so objavljene **po metodologiji podjetja »Standard and Poor`s« ali drugi metodologiji, ki jo je mogoče enolično prevesti** v ocene po metodologiji navedenega podjetja, so pribitki na kreditno oceno naslednji:

- od AAA do A- - 5 bazičnih točk,
- od BBB+ do B- - 20 bazičnih točk,
- pod B- - 200 bazičnih točk,
- če zavezanec nima kreditne ocene – 100 bazičnih točk.

Na svetovnih finančnih trgih se uporabljajo kreditne ocene treh največjih svetovnih rating agencij: Standard and Poor`s, Fitch Ratings in Moody's Investor Services. Le-te uporabljajo primerljivo metodologijo za ocenjevanje, izpolnjujejo pogoje evropskih standardov in kriterije v skladu s Sklepom o priznanju zunanjih bonitetnih institucij, ki ga je izdala Banka Slovenije dne 3. 1. 2007 (Uradni list RS, št. 135/06). Za omenjene rating agencije obstajajo prevajalne tabele, ki jih objavlja Banka Slovenije na svoji spletni strani (v delu tabele: »Vzpostavitev dolgoročnih/kratkoročnih osnovnih bonitetnih ocen s stopnjami kreditne kvalitete«): <http://www.bsi.si/poslovanje-bank-in-podjetij-r.asp?MapaId=846>. Na omenjeni spletni strani Banke Slovenije sta trenutno navedeni le rating agenciji Fitch Ratings in Moody's Investor Services, agencija Standard & Poor's pa bo, po pojasnilu ministrstva, v teku enega meseca dodana v to tabelo. V času, ko še niso objavljene ocene agencije Standard & Poor's, se uporablja spodnja tabela.

Tabela: Primerjava ocen kreditnega tveganja za dolgoročno zadolženost v tuji valuti agencij Moody's Investor Services, Standard & Poor's in FITCH Ratings

Moody's	S&P	FitchRatings	Pojasnilo ocene	Stopnja tveganja
Aaa	AAA	AAA	Vrednostni papirji najboljše kakovosti, praktično brez tveganja za plačilo glavnice in kuponskih obresti	»Upper Investment Grade«
Aa1	AA+	AA+	Visoka sposobnost odplačevanja po vseh standardih obresti in glavnice, varovalke pa niso tako visoke kot v 1. razredu.	
Aa2	AA	AA		
Aa3	AA-	AA-		
A1	A+	A+	Velika sposobnost odplačevanja obresti. Varovalke so ustrezne, lahko vsebuje elemente, ki bi nekoč v prihodnosti lahko vplivali negativno. Verjetnost izplačila nekoliko manjša.	
A2	A	A		
A3	A-	A-		
Baa1	BBB+	BBB+	Ustrezna sposobnost odplačevanja obresti in glavnice. V primeru neugodnih razmer poslovanja obstaja verjetnost, da se bo odplačilna sposobnost zmanjšala.	»Lower Investment Grade«
Baa2	BBB	BBB		
Baa3	BBB-	BBB-		
Ba1	BB+	BB+	Prihodnost ni predvidljiva.	»Non-Investment Grade«
Ba2	BB	BB	Podjetje izpolnjuje tekoče obveznosti, vsaka sprememba lahko spremeni odplačilno zmogljivost.	
Ba3	BB-	BB-	Verjetnost odplačevanja obveznosti in upoštevanje pogodbenih pogojev na daljši rok je zelo majhna. Velika občutljivost na spremembe dogodkov.	
B1	B+	B+		
B2	B	B		
B3	B-	B-	»Low-Non-Investment Grade«	
Caal	CCC+	CCC+		Pojavlja se opazna nevarnost za
Caa2	CCC	CCC		nastanek odplačilne nesposobnosti, ki postaja odvisna od ugodnih poslovnih, finančnih in ekonomskih pogojev
Caa3	CCC-	CCC-		
Ca	CC	CC		Visoka špekulativna stopnja, pri tej oceni pride pogosto do nesposobnosti poravnave obveznosti.
C	C	C	Možnosti, da boso obveznosti pri tej izdaji poravnane je izredno majhna	
	SD,D	SD,D	Neizpolnjevanje obveznosti	»Default«

V PPOM je navedeno, da se pri določanju priznane obrestne mere lahko uporabljajo različni dodatki bazičnih točk po kreditnih ocenah podjetja »Standard and Poor`s« ali drugi metodologiji, ki jo je mogoče enolično prevesti v ocene po metodologiji navedenega podjetja. Po pojasnilu Ministrstva za finance, ki je izdalo PPOM, **pomeni izraz »enolično prevesti« to, da je enolično mogoče prevesti samo tiste kreditne ocene, za katere obstajajo prevajalne tabele (torej poleg kreditne ocene agencije Standard and Poor`s še kreditne ocene agencij Fitch Ratings in Moody's Investor Services).** Pri davčnih zavezancih, ki imajo ocene drugih rating agencij ali drugih organizacij, se šteje, da nimajo ocene kreditnega tveganja.

To pojasnilo se uporablja od datuma njegove izdaje naprej.

2. V zvezi z vprašanji davčnih zavezancev glede ugotavljanja prihodkov in odhodkov rezidenta iz naslova obresti od posojil med dvema rezidentoma, ki sta povezani osebi po 17. členu ZDDPO-2, posojilna pogodba pa je bila sklenjena pred 1. 1. 2007, in sicer katere določbe se upoštevajo; določbe ZDDPO-1 ali ZDDPO-2, pojasnjujejo, da **se davčna osnova določa v smislu 19. člena ZDDPO-2 (upoštevajo se tudi določbe šestega odstavka tega člena), ne glede na to, ali je priznana obrestna mera določena na podlagi ZDDPO-2 ali prej veljavnega zakona.** V prehodni določbi 95. člena ZDDPO-2 je namreč določeno le, da se **za obresti** na dana oziroma prejeta posojila od povezanih oseb, ki so bila sklenjena pred začetkom uporabe tega zakona, uporablja 15. člen Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb – ZDDPO-1 (Uradni list RS, št. 33/06 – UPB1), glede načina ugotavljanja prihodkov in odhodkov od obresti in posledično davčne osnove pa se upoštevajo določbe 19. člena ZDDPO-2.